

Alföldi Róbert Dóm téri Csárdáskirálynője a boldogságról és a keserű boldogtalanságról szól

„A Faust az egész világon jó névjegy”

Alaposan leporolta a Csárdáskirálynőt Alföldi Róbert, aki úgy állította színpadra a Dóm téren Kálmán Imre örökzöldjét, hogy az a mai néző számára is friss és élvezetes legyen. Közben a színész-rendező eredeti tehetségét Párizstól New Yorkig elismerik, idehaza a Bartók-örökösök betiltatták a miskolci operafesztiválon hatalmas sikerrel bemutatott Kékszakállú-produkcióját.

– **Kálmán Imre örökösei jönnek a Csárdáskirálynő-bemutatóra?**

– Nem tudom, de nyugodtan jöhetnek.

– **Mennyire sokkolta a miskolci Kékszakállú-előadás körül kerekedett cirkus?**

– Nem sokkolt, csak végtelenül szomorúnak, snassznak és pitiánernek tartom a történetet. A két főszereplőtől, Wiedemann Bernadettól és Polgár Lászlótól olyan erős színpadi jelenlétet lehetett látni, amelyet Kékszakállú-előadások kapcsán csak ritkán. Nem vonom kétségbe, hogy az örökösöknek jogukban állt letiltatni a produkciót, de sokkal tisztességtelenebbnek tartottam volna, ha az illető úr kijelenti: neki nem tetszett az előadás vagy nem szereti Alföldi pófáját. Ehelyett neveltséges érveket hozott. Szomorú, hogy a jog nem veszi figyelembe a színház, a művészt speciális voltát. Nem azt kérem, hogy jogon kívüliek legyünk, de azt gondolom, nem lehet ugyanúgy kezelni egy művészi értelmezést, mint például egy plágiumot. A színház azért él, azért érdekli az embereket, azért nézik meg ugyanazt a darabot sokadszor is, mert mindig valami mást szeretnének látni. Sajnálom, hogy egy igazi hungaricumot a jogra hivatkozva ki lehet sajátítani. Ezt a

Alföldi Róbert rendezés közben a Dóm téren

Fotó: Gyenes Kálmán

legkeményebb időket idéző cenzúrának tartom.

Erotikus töltésű Kékszakállú

– **Derült égből villámcsapás volt a produkció betiltása?**

– Igen. El nem tudtam képzelni, mi baj lehet vele, hiszen a szó nemes értelmében a legkonzervatívabb, a legtisztább, a legkevésbé „furcsán” értelmezett előadásom volt. De vérré ment, és erős erotikus töltése volt, hiszen egy férfi és egy nő vi-

szonyáról szól. Zavarhatta a magyarországi jogtulajdonost az is, hogy nem voltam hajlandó – mint egy kisdíák a tanárával – előre leülni vele, és elmondani, hogy mit gondolok a darabról. Ezt ugyanis nincs joga számon kérni rajtam. Sajnálom, hogy a hazugságaival szemben engem, a kollégáimat, a produkciót és a 21. századi gondolkodást semmi sem védi. Ha én lennék Pina Bausch vagy Bob Wilson, és Aix-en-Provence-ben vagy Párizsban ugyanígy csináltam volna meg a Kékszakállút, akkor valószínűleg nem tiltották volna be. Ott Bartók Péter, a zeneszerző fia a jogok örököse, és ki tudja...

Kisember nagy helyzetben

– **Mi dühítette a botrányban a legjobban?**

– Az, hogy az illető úr folyamatosan a képességeimet, felkészültségemet, becsületességemet kérdőjelezte meg. Azt is mondta: vehettem volna a fáradságot, hogy belenéznek a partitúrába. Csak nem gondolja, hogy amikor nyolcvantagú szimfonikus zenekarral, karmesterrel, világstár énekesekkel dolgozom együtt, akkor meg tudom etetni őket a hihetetlenül „zeneietlen és szakmaiatlan” hozzáállással? Jellemzően magyar ez az iszonyatosan kisszerű történet. Semmi másról nem szól: egy kisember nagy helyzetbe került, és a helyett, hogy úgy élne vele, mint egy nagy ember, úgy él vele, mint egy kisember.

– **Operai karrierje a szegedi Fausttal indult, most pedig operettet is itt rendez először.**

– A szegedi Faust – amit a francia Mezzo is többször sugárzott – az egész világon jó névjegy. Meglepve tapasztaltam: ha nem is tudják a nevemet, de ha kiderül, hogy én rendeztem azt az előadást, már nem kérdezik meg, hogy belenéztem-e a partitúrába. Eötvös Péter többek között ez alapján választott ki,

hogy rendezzem meg A balkon című operáját. Furcsa, de azt tapasztalom, minél nagyobb sztárokkal hoz össze a sors, annál normálisabban tudok dolgozni. Decemberben például három kis Charpentier-operát állítok színpadra a versailles-i kastélyban, a világ leghíresebb barokk zenei központjában.

Nem valami tinglitangli

– **Mi vonzza a Csárdáskirálynőben?**

– Vörös Robi barátommal megpróbáltuk mai módon elemezni a helyzeteket, és hús-vér embereket raktunk a színpadra. Bajokkal, örömökkal, vidámságokkal, vágyakkal, szerelmekkel. Az operett a legnehezebb zenés műfaj. Hihetetlenül erős szabályai vannak, minden ki van centizve benne. Nagyon jó drámai alapanyagnak tartom a Csárdáskirálynőt, semmi olyat nem akartam beletenni, ami erőszakolt. Bár operett, mégis színvonalas zene, hiszen Kálmán Imre nem valami tinglitangli írt. Karmesterünk, Silló István teljesen extázisba került, hogy a nagy, szimfonikus változatot szólaltathatja meg a szegedi zenekarral. Mindent vérprofilin kell csinálnunk benne, csak akkor működik. Minden dalt úgy kellett szituációba helyeznünk, hogy szerepe legyen. Egyáltalán nem idegen az operettól a szomorúság sem. A Csárdáskirálynő is ugyanarról szól, mint minden fontos darab: a boldogságról. A boldogságot pedig csak úgy tudom megmutatni, ha ott van mellette a keserű boldogtalanság is. Nagyon élvezem ezt a munkát. A kollégáim, Rálik Szilvától Hernádi Juditon és Gregoron át Bodrogi mindannyian vadállatiak benne. Szerintem nincs a világon még egy olyan szoprán, aki szó nélkül megcsinálja mindazt, amit ebben a produkcióban Rálik Szilviától kérek. Semmi operai arisztokratizmus nincs benne. Vértel színező. Mámorító így dolgozni!

HOLLÓSI ZSOLT

Vidnyánszky Attila társulata Eperjessel és Gáspárral játssza a Csokonai-darabot

A beregszásziak Karnyónéja

Fél Európát bejárta már a Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház, amely Csokonai Vitéz Mihály Az özvegy Karnyóné s két szeleburdiak című darabjával vendégszerepel ma és holnap este a szegedi Ságvári gimnázium udvarán.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A produkció Csokonai A méla Tempefői, azaz: az is bolond, aki poétává lesz Magyarországon című darabjának és más írásainak felhasználásával készült. A groteszk lehetőségeit végtelenségig fesztítő, sőt már-már

az abszurd jegyeit is magán viselő darab a felhőtlen szórakoztatáson túl kíméletlen szatírával közelít élő, mindig aktuális emberi, társadalmi problémákhoz. Létező konfliktushelyzetekről beszél frissen, őszintén és szórakoztatóan. Karnyóné, az eltes kereskedő-asszony özvegynek tudja magát, mióta férje eltűnt a háborúban. Samuval, félküllős fiacskájával és Lázárral, a bolt segédjével éldegél özvegységében. Lázár szemrehányást tesz asszonyának, hogy miért enged el vég nélkül kontóztatni Lipitlotty urat, a naplopó gavalért. Az özvegy ugyanis szerel-

mes Lipitlotty úrba, és az meg is jelenik pesti módit majmoló eleganciájával. Felbukkan azonban egy vetélytárs is, a másik semmirekellő, Tiptopp úr. Kiszedi ellenfele titkát: Lipitlotty számokat álmodott, megjátszotta a lottérián, és most rendíthetetlenül bízik a főnyereményben. Tiptopp sokkal realisabb nyereségnek tartja azonban Karnyóné vagyonát, ezért szövetséget köt Borissal, a csintalan szobalánnyal: üssék ki a nyeregéből Lipitlottyot, akkor Tiptopp elveheti az özvegyet, akinek – ha majd elhaláloz –, Boris léphet az örökébe...

A beregszásziak Csokonait saját szerzőjüknek érzik: a Dorottya című vígposzával – amit majd százszor játszottak, bejárva vele fél Európát – részt vettek Moszkvában a III. színházi olimpián, 2001 legnagyobb világszínházi eseményén. A Karnyóné főbb szerepeit Eperjes Károly, Gáspár Sándor – mint magyarországi vendégművészek –, valamint Szűcs Nelli, Trill Zsolt, Orosz Melinda és Ivaskovics Viktor beregszászi színészek alakítják. A produkciót Vidnyánszky Attila, a színház főrendezője állította színpadra.

Dzsesszhétvége a Muzsikáló Udvarban

A dzsesszbarátok számára két csemegét is kínál a városháza Muzsikáló Udvara: ma a Jazz Steps, holnap a Trio Midnight ad koncertet este fél 9-től.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A szaxofon, trombita, harsona, zongora, nagybőgő és dob felállású Jazz Steps együttes a szvingkorszak ismert kompozíciói mellett a dixieland és a latin zene világából állította össze repertoárját. A hangszerek mellett Urbán Orsi énekhangja színesíti műsorukat, amely Count Basie, Duke Ellington, Benny Goodman és kortásaik muzsikájára épül. A ze-

nekar tagjai mindannyian professzionális zenészek. A városháza udvarán ma este Molnár Gyula, a szegedi Molnár Dixieland Band vezetője lesz a vendégük. Szombaton este ad koncertet a Trio Midnight zenekar a Muzsikáló Udvar és a KREZA közös szervezésében. Az együttes 1990 óta számos hazai és külföldi fesztiválon, versenyen vett részt sikerral. Zenéjüket elsősorban a dzsessz aranykorszakának modern mainstream stílusá jellemzi, ugyanakkor felfedezhető játéklukban a bebop, a cool jazz, a free jazz és a XX. századi kompozíciós zene hatása is.

„A mi zenénk természetes terepe a koncertpódium. Ha egy-egy új darabbal foglalkozunk, akkor sem töltünk sok időt a tanulással...” A végleges zene már a közönség előtt alakul ki. A hallgatók jelenlétére van szükség ahhoz, hogy jó hangulatban tudjunk együtt játszani...” – nyilatkozta Oláh Kálmán, az együttes vezetője. Szegedi koncertjükön a HVB Bank támogatásával egy neves vendégzenész is fellép: Fekete-Kovács Kornél trombitás, a Budapest Jazz Orchestra vezetője. Őt legutóbb Dész László lemezbemutatóján hallhatta a szegedi közönség.

Lenticular fotókiállítás Szegeden

Hihetetlen effektusok a Belvárosiban

Híres fotó- és festőművészek alkotásaiból nyílik ma tárlat a Belvárosi moziemeleti galériájában – Magyarországon újdonságnak számító digitális képekből.

– Itthon Szeged a második helyszín, ahol ilyen bemutatót tekinthetnek meg a látogatók – mondta Bite Tamás, a tárlat házigazdája. Az egyedi technológiával készült alkotásokat Zürichben készített elő és egy vesprémi nyomda önti végleges formába. A hagyományos nyomdai felületre egy speciális szoftverrel helye-

zik el a képpontokat és erre került rá a lenticular lencse. Ezzel a technikával 3D- és mozgóképeket is elő lehet állítani. Így egy felületen akár 8-16 fotót is láthatunk. A Budapestre érkező, nagy sikert aratott tárlaton összesen közel 40 darab, többek között emberi testrészekről komputertomográffal készített felvétel, valamint táj- és városkép mellett most a szegedi sportéletről, szabadtéri színházról és olimpiakonokról is különleges fotókat nézhetünk meg. Az képszeáállítások Németh György, Szelényi Károly, Módos Gábor, Harsányi Péter és

Veszely Lajos fotó- és festőművészek alkotásaiból készültek. A Nyugaton már – főként a reklámszakmában – elterjedt igen drága csúcstechnológiát Magyarországon kiállításorozattal kívánják népszerűsíteni. A mérettől függően darabonként 100-200 ezer forintba kerülő lenticularis digitális fotókat a későbbiekben az orvostudomány, az oktatás és a térképészeti területén is hasznosítani kívánják a hazai előállítók.

A kiállítás ma 17 órakor nyílik meg, és augusztus 21-éig mindennap a Belvárosi mozi nyitva tartása alatt tekinthető meg.

A Trio Midnight: Egri János, Oláh Kálmán és Balázs Elemér

Szegedi Szabadtéri Játékok

SZULÁK ANDREA • STORYVILLE JAZZ BAND • MOLNÁR DIXIELAND BAND • JAZZ BAND BALL ORCHESTRA (PL)

ALLAN VACHE (USA) • FERENCZI GYÖRGY RACKA BAND • GREGOR JÓZSEF

JEGYÉRTÉKESÍTÉS:

Szeged, Átrium Üzletház

Kárász u. 9.

T.: 62/541-205,

Fax: 62/541-206

DÓM DIXIE GÁLA

AUGUSZTUS 6.